

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie ze skargi S. B.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 24 września 2019 r. sygn. akt VI Ca (...)
w sprawie z powództwa S. B.
przeciwko S. spółce akcyjnej w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 maja 2022 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą S. B. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 24 września 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Jej celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.).

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego niezgodność z prawem orzeczenia rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty. Orzeczenie niezgodne z prawem to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawnej. Tylko w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Istotą władzy sądowniczej jest orzekanie w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, zależny nie tylko od obowiązujących ustaw, ale także od wewnętrznego przekonania sędziego oraz jego swobody w ocenie praw i faktów stanowiących przedmiot sporu. Treść orzeczenia, jak wspomniano, zależy również od wyników wykładni, które mogą być różne, w zależności od jej przedmiotu, i przyjętych metod. W związku z tym może istnieć wiele możliwych interpretacji, a sam fakt wykładni z natury rzeczy cechuje subiektywizm (zob. np. wyroki SN: z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC, nr 1, poz. 17; z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06; z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; z dnia 13 maja 2009 r., IV CNP 122/08; z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08).

Celem wstępnej selekcji w odniesieniu do tego rodzaju środka, przewidzianej w art. 424⁹ k.p.c., jest wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych, które bez konieczności wnikliwej analizy prawnej powinny być oddalone. Oczywiście bezzasadność skargi – jako kryterium dozwolonego wyłączenia – zachodzi, gdy powołane podstawy skargi już przy pierwszej ocenie pokazują, że faktycznie nie ma możliwości ich uwzględnienia, ponieważ nie miały miejsca albo nie mogły mieć wpływu na kształt orzeczenia. Nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia, w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni. Ocena zasadności skargi polega na antycypowaniu niejako roli sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia. W sytuacji gdy z bezpośredniego oglądu sprawy wynika, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia byłaby oddalona, trzeba przyjąć, że jest ona oczywiście bezzasadna

w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c. (zob. np. postanowienia SN: z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14; z dnia 6 kwietnia 2018 r., III CNP 30/17 i powołane tam orzecznictwo).

Zdaniem skarżącego wyrok Sądu Okręgowego w Z. został wydany z naruszeniem art. 822 § 1, art. 361 § 1 i art. 363 k.c. oraz art. 233 § 1 w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. W ocenie skarżącego Sąd *meriti* w sposób błędny ocenił opinię biegłego sądowego, dochodząc do wniosku, że w niniejszym przypadku zaistniała szkoda całkowita, podczas gdy ustalenie powinno dotyczyć – zdaniem skarżącego – szkody częściowej, co skutkowało niewłaściwym wyliczeniem należnego powodowi odszkodowania z tytułu szkody w pojeździe.

W związku z powyższym przedmiotowa skarga podlegała odrzuceniu. Zgodnie z art. 424⁴ zd. 2 k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wynika to z charakteru postępowania przed Sądem Najwyższym oraz z funkcji tego Sądu ukonstytuowanego jako sąd prawa, sprawującego nadzór nad działalnością sądów powszechnych w zakresie orzekania. Ocena dowodów pozostaje zatem wyłączną domeną sądów powszechnych i nie może być dokonywana, a nawet kontrolowana przez Sąd Najwyższy.

Zakreślone podstawy skargi i zarzuty wskazane przez skarżącego są związane wyłącznie z problematyką ustaleń faktycznych i kwestią oceny przez Sąd Okręgowy określonych środków dowodowych (opinii biegłego sądowego i poczynionych na jej podstawie ustaleń faktycznych). Wywody skarżącego są w istocie polemiką ze sposobem przeprowadzenia postępowania dowodowego oraz przeprowadzoną oceną materiału dowodowego, co skarżący sam wskazuje, podając, że w sprawie doszło do naruszenia m.in. art. 233 § 1 k.p.c.

Także wskazane powyżej zarzuty naruszenia prawa materialnego sprowadzają się tak naprawdę do zanegowania dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny zebranego materiału dowodowego i, w konsekwencji, uznania, że w niniejszej sprawie zaistniały przesłanki pozwalające na stwierdzenie szkody całkowitej. W istocie lektura wniesionej skargi daje asumpt do uznania, iż zmierza ona jedynie do wykazania, że Sąd *meriti* błędnie określił wartość szkody na kwotę 24.800 zł, a nie na wskazywaną przez powoda kwotę 39.644,52 zł.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia ograniczona tylko do zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu jako nieoparta na ustawowej podstawie (zob. np. postanowienia SN: z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76; z dnia 28 marca 2006 r., V CNP 55/06; z dnia 27 września 2013 r., V CNP 90/12; z dnia 25 maja 2021 r., IV CNP 3/21).

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy nie rozstrzygał o kosztach postępowania skargowego, gdyż w odpowiedzi na skargę wniosek o zasądzenie takich kosztów nie został powiązany z wnioskiem o jej odrzucenie z przyczyn wskazanych przez Sąd Najwyższy.